Zagreb domaćin prve T-MED radionice o energetskoj suradnji, poticanju ulaganja i razvoju obnovljivih izvora energije na Sredozemlju u organizaciji MEDREG-a i HERA-e

Zagreb, 24. studenoga 2026.

Regulatori, nositelji javnih politika, financijske institucije i dionici u energetskom sektoru s područja Sredozemlja okupili su se danas u Zagrebu na 1. Radionici T-MED pod naslovom "Od Pakta do provedbe: Regulacija kao pokretač ulaganja u čistu energiju na Sredozemlju", u organizaciji **Mediteranskog udruženja regulatora (MEDREG) i Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA)**. Ovaj skup visoke razine usredotočen je na provedbu političkih ciljeva Pakta za Sredozemlje u konkretne projekte obnovljivih izvora energije, prihvatljive za financiranje.

Namjera ove vodeće inicijative Pakta za Sredozemlje Europske komisije je "učiniti Sredozemlje vodećim svjetskim središtem čistih tehnologija sa ciljem mobilizacije do 25 milijardi eura kako bi se do 2035. godine omogućilo stavljanje u pogon novih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ukupne snage 15 GW". Međutim, iako ovo područje obiluje izvorima obnovljive energije koji su i cjenovno konkurentni, provedbu su do sada otežavale financijske, infrastrukturne i regulatorne prepreke.

Kako bi se prevladali ti izazovi, inicijativa T-MED počiva na pet ključnih stupova: investicijska platforma za ublažavanje investicijskih rizika i osiguravanje financiranja projekata; infrastruktura i trgovina usmjerena na mreže, prekogranična elektroenergetska povezivanja i trgovinu električnom energijom; razvoj znanja i vještina kroz sveučilišna partnerstva; industrijska suradnja radi jačanja lokalne proizvodnje i lanaca vrijednosti te regulatorna suradnja. MEDREG će prevoditi ovaj posljednji stup, pomažući partnerskim zemljama da pojednostave i ubrzaju postupke izdavanje dozvola, ujednače tehničke i regulatorne standarde među državama te postupno integriraju regionalna energetska tržišta.

Današnja radionica bavila se tim preprekama, ističući da su jasni i predvidljivi regulatorni okviri ključna poveznica između političkog obećanja i konačnog zatvaranja financijske konstrukcije projekta.

U svom pozdravnom govoru **g. Željko Krevzelj, ravnatelj Uprave za energetiku pri Ministarstvu gospodarstva** iznio je pogled hrvatske Vlade na buduću energetsku suradnju na području Sredozemlja:

"Hrvatska energetska politika danas ima tri prioriteta; sigurnost, konkurentnost i dekarbonizaciju. Hrvatska je potpuno diverzificirala svoju opskrbu plinom i naftom strateškim investicijama u infrastrukturu te kroz suradnju s partnerima u regiji. Istovremeno, radimo i na jačanju regionalne povezanosti. Tako bi na primjer projekt Južne plinske interkonekcije između Hrvatske i Bosne i Hercegovine omogućio pristup raznolikijim izvorima opskrbe plinom i

pridonio otpornosti cijele regije – pri čemu se ne misli samo na regiju jugoistočne Europe, već i na Sredozemlje."

Iznoseći smjernice za daljnje regulatorne aktivnosti, **predsjednik MEDREG-a Veljko Vasiljević** izjavio je:

"Mediteran raspolaže obilnim i cjenovno konkurentnim obnovljivim izvorima energije, no iskorištavanje tog potencijala zahtijeva više od političke volje – zahtijeva čvrsta i predvidljiva pravila. U skladu s Planom djelovanja T-MED-a za razdoblje 2026. – 2029., MEDREG osigurava dijagnostičke alate, analize na razini pojedinih zemalja i aktivnosti jačanja kapaciteta, potrebne za poboljšanje investicijskog okruženja. Postavljamo regulatorne temelje koji su privatnim ulagačima potrebni kako bi s povjerenjem ulagali u energetsku tranziciju regije."

U svom uvodnom izlaganju putem video poruke o kretanju od političkih ciljeva prema konkretnim projektima, **gđa Dubravka Šuica, povjerenica Europske komisije za Sredozemlje** istaknula je viziju Europske unije za ovu regiju:

"Od pokretanja T-MED-a u lipnju pokrenuli smo niz projekata i uspostavili Investicijsku platformu s ciljem povezivanja tih projekata s ulagačima. Naša je ambicija do 2035. godine mobilizirati do 25 milijardi eura ulaganja u obnovljive izvore energije, elektroenergetske mreže, interkonekcije i čiste tehnologije. Sada trebamo dobre regulatorne uvjete kako bismo taj potencijal pretvorili u konkretna ulaganja na terenu. Stručni potencijal MEDREG-a pomoći će našim partnerima da premoste prepreke u izdavanju dozvola i omogućavanju pristupa mreži, što će ulagačima dati veću sigurnost i pomoći u dolaženju do čiste energije, otvaranju radnih mjesta i rastu na obje obale Sredozemlja."

Otvarajući raspravu u ime regulatora domaćina, **g. Nikola Vištica, predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA)** dodao je:

"Uloga nas kao regulatora je da javni interes pretvorimo u pravila, a pravila u povjerenje. Na tom povjerenju gradi se energetska neovisnost i održiva budućnost. Kada su tržišna pravila jasna, predvidljiva i jednaka za sve, ulaganja postaju sigurnija, a energetska neovisnost i zaštita okoliša prestaju biti ambicije i postaju stvarnost."

Marko Primorac, potpredsjednik Europske investicijske banke (EIB) u svom je obraćanju putem video poruke istaknuo:

"Potencijal obnovljive energije na području Sredozemlja je ogroman. Resurs kojeg nema u izobilju je povjerenje ulagača. Trebamo stvoriti uvjete koji će ulagačima stvoriti veću sigurnost i povjerenje kako bismo ulaganja pretvorili u buduću energetsku sigurnost Europe."

Tijekom tehničkog dijela MEDREG je službeno predstavio svoj Plan djelovanja T-MED-a za razdoblje od 2026. do 2029. Kako bi pridonio ciljevima ove inicijative MEDREG pokreće Alat za regulatornu procjenu – dijagnostički instrument za usporednu analizu kojim će se procijeniti regulatorni okviri u osam mediteranskih zemalja na južnoj obali Sredozemlja kako bi se utvrdilo u kojoj su mjeri njihove regulatorne politike pogodne za privlačenje privatnih ulaganja. Te aktivnosti odvijat će se usporedno s godišnjim edukativnim programima u sklopu T-MED-a te prilagođenom potporom nacionalnim reformama u cijeloj regiji, uključujući izgradnju institucionalnih kapaciteta u Libanonu i Tunisu.

Tijekom radionice održane su dvije dinamične panel rasprave. Prvi panel, na kojem su bili predstavnici Zheroa – međunarodne tvrtke za razvoj projekata zelene i čiste energije te OMEC-a (Mediteranske organizacije za energiju i klimu) analizirali su se regulatorni izazovi u osiguravanju financiranja velikih energetskih projekata.

U fokusu rasprave na drugom panelu, na kojem su se okupili predstavnici operatora prijenosnih sustava iz zemalja Sredozemlja te nacionalni regulatori iz Alžira i Jordana bila su institucionalna povezivanja i izazovi u promociji projekata u sklopu T-MED-a te prekogranične suradnje na području čistih tehnologija.

* * *

O MEDREG-u

MEDREG je Mediteransko udruženje regulatora koje okuplja 30 regulatora iz 24 zemlje iz sredozemnog bazena. MEDREG se zalaže za zajedničku i ujednačenu regulatornu praksu za energetska tržišta, unapređujući regionalnu integraciju, održivi razvoj te zaštitu potrošača kroz suradnju, dijeljenje znanja te jačanje kapaciteta. Suosnivač MEDREG-a je Europska unija.

O Paktu za Sredozemlje

Pokrenut u studenome 2025., Pakt za Sredozemlje predstavlja zajednički okvir koji okuplja Europsku uniju, njezine države članice te partnere s južne obale Sredozemlja s ciljem izgradnje povezanije, prosperitetnije, otpornije i sigurnije regije.

Temeljen na načelima zajedničkog oblikovanja, zajedničkog vlasništva i podijeljene odgovornosti, Pakt potiče suradnju u okviru triju tematskih stupova koji obuhvaćaju ljude, gospodarstvo te sigurnost, pripravnost i upravljanje migracijama.

Njegov Akcijski plan, koji se redovito ažurira, trenutačno obuhvaća 30 inicijativa, među kojima je i T-MED, usmjeren na poticanje suradnje u području obnovljivih izvora energije i čistih tehnologija na cijelom mediteranskom području.